

دانشگاه تربیت مدرس

دانشکده فنی و مهندسی

پایان نامه دوره کارشناسی ارشد مهندسی مکانیک-تبديل انرژی

استفاده از روش طیفی در بررسی ناپایداری جریان دوفازی با توجه به اثرات کشنش سطحی

امیر حسین عربی

۸۵۶۷۶۱۰۳۳

استاد راهنمای:

دکتر محمد رضا انصاری

بهار ۱۳۸۸

تقدیم

پدر و مادر عزیزم که در همه مراحل زندگی و تحصیل
همراه و همدم من بوده و هستند.

تشکر و قدردانی

با سپاس فراوان از آقای دکتر محمد رضا انصاری که در تمام مراحل تحصیل در دوره کارشناسی ارشد و انجام این پایاننامه از راهنمایی ها و مساعدتهای ایشان بہرمند بودم.

چکیده

در تحقیق حاضر به بررسی تاثیر پارامترهای مختلف بر ناپایداری سطح تماس دو فاز در یک جریان دوفازی لایه ای آب-هوا که در آن اغتشاش اولیه ای ایجاد گردیده و تاثیرات کشش سطحی نیز در آن در نظر گرفته شده، پرداخته شده است. مدل فیزیکی مساله، شامل کanalی با سطح مقطع مستطیلی می‌باشد که دو فاز به صورت کاملاً مجزا و موازی در امتداد کanal حرکت می‌کنند. جریانهای دو فاز آرام فرض شده اند و شرایط مرزی بعد از یک طول موج مشخص به صورت تناوبی در نظر گرفته شده است. یک اغتشاش اولیه در سطح مشترک دو فاز لحاظ شده و نحوه رشد یا کاهش دامنه این اغتشاش(پایداری) در اثر کاهش و افزایش سرعت نسبی بررسی شده است. برای حل عددی از یک مدل دو فشاری، استفاده شده است با روش طیفی حل گردیده است. در حل طیفی برای خطی سازی ترمehای غیرخطی از روش خطی سازی نیوتون استفاده شد. همچنین برای انجام مقایسه مساله با استفاده از روش عددی اختلاف محدود حل شده و نتایج دو روش با یکدیگر مقایسه شده‌اند.

کلید واژه: جریان دوفازی، ناپایداری، کشش سطحی، روش عددی طیفی.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۵	فهرست علایم و نشانه‌ها
۵	فهرست جدول‌ها
۶	فهرست شکل‌ها
۲	فصل ۱ - مقدمه
۲	۱-۱ پیشگفتار
۲	۱-۲-۱ هدف از انجام این پایان‌نامه
۵	فصل ۲ - مروری بر جریانهای دوفازی و پیشینه تحقیق
۵	۲-۱ مروری بر جریانهای دوفازی
۵	۲-۱-۱-۲ متغیرهای مهم مورد استفاده در جریانهای دوفازی
۷	۲-۱-۲-۱ الگوهای جریان:
۱۲	۲-۳-۱-۲ مدل‌های جریان دو فاز:
۱۴	۲-۴-۱-۲ ناپایداری کلوین- هلملتزر:
۱۵	۲-۵-۱-۲ رشد ناپایداری‌ها و معادلات خوشرفتار:
۱۹	۲-۲-۲ پیشینه تحقیق:
۱۹	۱-۱-۲-۲ تحقیقات انجام شده توسط Hancox
۲۱	۱-۲-۲-۲ تحقیقات انجام شده توسط Watanabe & Hirano
۲۲	۱-۳-۲-۲ تحقیقات انجام شده توسط Issa
۲۳	۱-۴-۲-۲ تحقیقات انجام شده توسط Ramshaw
۲۴	۱-۵-۲-۲ تحقیقات انجام شده توسط Ransom
۲۶	۱-۶-۲-۲ مروری بر تحقیقات انجام شده در ایران
۲۸	۱-۳-۲-۲ تأثیر ترمehای فشار در چگونگی رفتار معادلات:
۳۳	فصل ۳ - معرفی روش‌های طیفی
۳۳	۱-۱-۳ مقدمه
۳۴	۱-۲-۳ تفاوت روش طیفی با روش‌های اختلاف محدود و المان محدود:
۳۷	۱-۳-۳-۳ انواع روش‌های طیفی:
۳۸	۱-۱-۳-۳ روش گالرکین:
۳۹	۱-۲-۳-۳ روش تاو:
۳۹	۱-۳-۳-۳ روش گشتاوری:
۴۰	۱-۴-۳-۳ روش کم ترین مربعات:

۴۰	- روش هم مکانی یا شبه طیفی:	-۵-۳-۳
۴۱	- انتخاب توابع اساسی:	-۴-۳
۴۳	- چند جمله ای های متعامد:	-۵-۳
۴۳	- سری های فوریه:	-۱-۵-۳
۴۴	- چند جمله ای های چبیشف:	-۲-۵-۳
۴۵	- انتقال سریع فوریه (FFT):	-۳-۵-۳
۴۹	فصل ۴ - بیان مسئله و الگوریتم حل	
۴۹	- مقدمه:	-۱-۴
۴۹	- تشریح هندسه و شرایط فیزیکی مسئله:	-۲-۴
۵۰	- کشش سطحی و نحوه ظاهر شدن آن در معادلات:	-۳-۴
۵۴	- گسسته سازی معادلات دیفرانسیل:	-۴-۴
۵۴	- گسسته سازی در روش طیفی:	-۱-۴-۴
۵۸	- گسسته سازی در روش اختلاف محدود:	-۲-۴-۴
۵۹	- شرایط اولیه:	-۵-۴
۶۰	- نحوه اعمال شرایط اولیه در روش طیفی:	-۱-۵-۴
۶۱	- شرایط مرزی:	-۶-۴
۶۲	- روش و الگوریتم حل معادلات:	-۷-۴
۶۲	- الگوریتم حل در روش طیفی:	-۱-۷-۴
۶۲	- الگوریتم حل در روش اختلاف محدود:	-۲-۷-۴
۶۴	فصل ۵ - ارائه نتایج و بحث	
۶۴	- مقدمه:	-۱-۵
۶۴	- نتایج حل طیفی:	-۲-۵
۶۴	- تعیین حد ناپایداری و رشد موج :	-۱-۲-۵
۶۵	- بررسی عدم وابستگی جوابها به تعداد جملات سری:	-۲-۲-۵
۶۶	- تاثیر طول موج در رشد موج :	-۳-۲-۵
۶۸	- تاثیر کسر حجمی اولیه در رشد موج :	-۴-۲-۵
۶۹	- تاثیر دانسیته در رشد موج :	-۵-۲-۵
۷۰	- بررسی تاثیر اضافه کردن کشش سطحی به معادلات:	-۶-۲-۵
۷۳	- نتایج حل با روش اختلاف محدود:	-۳-۵
۷۳	- تعیین حد ناپایداری و رشد موج:	-۱-۳-۵
۷۳	- عدم وابستگی جوابها به تعداد نقاط شبکه بندی:	-۲-۳-۵
۷۴	- بررسی بقای جرم در کانال:	-۳-۳-۵
۷۵	- بررسی تاثیرات کشش سطحی در خوشنرفتاری معادلات جریان دوفازی:	-۴-۵
۷۷	- نتیجه گیری :	-۵-۵

فهرست مراجع

۷۸

فهرست علایم و نشانه‌ها

علامت اختصاری

عنوان

A	مساحت
ρ	چگالی
u	سرعت
W	دبي جرمی
X	کیفیت
P	فشار
λ	طول موج
α	کسر حجمی
g	شتاب گرانش
H	ارتفاع کanal
L	طول کanal
$\bar{P}$	فشار فصل مشترک
n	زمان جدید
o	زمان قدیم
G	گاز
L	مایع

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۱-۳: مقایسه هزینه حل معادله گرمای یک بعدی با روش‌های مختلف مکانی و انتگرال گیریهای زمانی.....	۳۷
جدول ۲-۳: نمودار تعیین توابع اساسی.....	۴۱

فهرست شکل‌ها

عنوان	صفحه
شکل ۱-۲: برخی از متغیرهای مهم جریان دوفازی.....	۶
شکل ۲-۲: نمایش الگوهای جریان در لوله های عمودی.....	۸
شکل ۳-۲: الگوهای جریان در لوله های افقی.....	۱۰
شکل ۴-۲: رژیم جریان و انتقال حرارت در یک لوله.....	۱۱
شکل ۵-۲: اعمال آشفتگی به جریان لایه ای آب و هوا.....	۱۷
شکل ۶-۲: رشد موج در سیستم بدرفتار همراه با ریز شدن فواصل مکانی.....	۱۷
شکل ۷-۲: رشد موج در سیستم خوشرفتار همراه با ریز شدن فواصل مکانی	۱۸
شکل ۱-۳: شماتیک سه روش اصلاح در المان محدود.....	۳۴
شکل ۲-۳: تأثیر میزان وزنی در سه روش اختلاف محدود، المان محدود و طیفی	۳۵
شکل ۳-۳: مقایسه سه روش اختلاف محدود، المان محدود و طیفی با توجه به تعداد نقاط درگیر در تخمین مقدار مشتق	۳۶
شکل ۴-۳: نحوه انتخاب توابع مورد استفاده در روش‌های طیفی	۴۲
شکل ۵-۳: مقایسه ضرب های مورد نیاز در محاسبه مستقیم و الگوریتم FFT	۴۷
شکل ۱-۴: شماتیک جربان در کanal دوفازی	۵۰
شکل ۲-۴: تغییر فشار روی یک سطح مشترک استوانه	۵۱
شکل ۳-۴: تغییر فشار بر روی یک سطح مشترک دلخواه	۵۲
شکل ۴-۴: تغییر فشار بر روی سطح مشترک جریان دوفازی	۵۲
شکل ۱-۵: تعیین حد ناپایداری در روش طیفی	۶۵
شکل ۲-۵: نمودار تغییرات کسر حجمی در طول لوله در تعداد جملات سری متفاوت	۶۶
شکل ۳-۵: تعیین حد ناپایداری به ازای طول موج $5/0$ متر.....	۶۷
شکل ۴-۵: بررسی اثر تغییر طول موج بر روی رشد موج	۶۸
شکل ۵-۵: بررسی اثر تغییرات کسر حجمی اولیه مایع بر روی رشد موج	۶۹
شکل ۶-۵: بررسی اثر تغییرات دانسیته بر روی رشد موج	۷۰
شکل ۷-۵: نمودار تغییرات کسر حجمی در طول کanal برای دو مدل مختلف	۷۱
شکل ۸-۵: نمودار حرکت موج در طول موج 1m	۷۲
شکل ۹-۵: نمودار حرکت موج در طول موج 2m	۷۲
شکل ۱۰-۵: میزان رشد موج در روش حجم محدود	۷۳
شکل ۱۱-۵: نمودار کسر حجمی مایع در طول لوله برای شبکه بندی متفاوت	۷۴
شکل ۱۲-۵: بررسی بقای جرم درون کanal در روش حجم محدود	۷۵

۷۶	شکل ۱۳-۵: کسر حجمی در طول لوله برای یک مدل بدرفتار
۷۶	شکل ۱۴-۵: مقایسه تغییرات کسر حجمی مایع در طول لوله برای دو مدل مختلف

فصل اول

مقدمه

فصل ۱ - مقدمه

۱-۱- پیشگفتار

موضوع جریانهای دو فازی گاز - مایع یا به طور کلی، جریانهای چند فازی، اهمیت روزافزونی در مهندسی به ویژه در نیروگاههای حرارتی، خطوط لوله انتقال نفت و گاز، نیروگاههای هسته‌ای، صنایع شیمیایی و سکوهای نفتی پیدا کرده است. کاربرد جریانهای دو فازی فقط محدود به مهندسی سیستمها و مسائل پیچیده علمی نمی شود بلکه در بسیاری از پدیده‌های طبیعی نیز می توان این کاربرد را دید که به جزء چند مورد ساده، بررسی پدیده‌های انتقال در این نوع جریانها بسیار پیچیده است. جریان‌های دو فازی با توجه به پیچیدگی‌های ذاتی خود همواره مشکلات فراوانی برای مدل کردن و حل معادلات مربوطه به دنبال دارند. با در نظر گرفتن پارامترهای مهم در حل و مدل کردن صحیح فیزیک مسائل دو فازی، می توان به مدل‌های پایدار که قادر به پیشگویی صحیح و دقیق میدان حل می باشند دست یافت. این قضیه در بسیاری از موارد کاربردی و حتی تحقیقاتی عملی نمی باشد؛ لذا برای مدل کردن یک فیزیک ساده این مسائل، از یکسری تقریب‌ها استفاده می شود و برخی پارامترها را نادیده می گیرند، که خود این امر آغاز مشکلات عدیده‌ای در این گونه مسائل می باشد. حال برای اینکه بتوان خطاهای عددی موجود در حل این مدلها را به حداقل رساند، سعی می شود روش حل را به گونه‌ای انتخاب کرد تا علیرغم دارا بودن دقت بالا، با فیزیک و هندسه مسئله نیز تطابق و خوانایی داشته باشد. یکی از مناسب‌ترین این روشها که بر پایه حل معادلات و شبیه سازی به روش مستقیم (DNS) می باشد، روش طیفی نام دارد. که مساله مطرح شده در این پایان‌نامه با استفاده از این روش حل شده است.

۱-۲- هدف از انجام این پایان‌نامه

هدف از انجام این پایان‌نامه بررسی اثرات در نظر گرفتن نیروی کشش سطحی در رشد یا کاهش دامنه اغتشاشات ایجاد شده در سطح مشترک دوفاز در یک جریان دوفازی لایه ای آب-‌هوا با استفاده روش عددی نسبتاً جدید طیفی می باشد.

برای حل عددی از یک مدل دوفشاری و معادلات Ramshaw استفاده شده است همچنین برای انجام مقایسه و دستیابی به مزایای روش طیفی معادلات به وسیله روش عددی اختلاف محدود نیز حل گردیده است.

در فصل دوم، مرور کلی بر جریانهای دو فازی صورت گرفته است که در آن دسته بندی و الگوهای مختلف جریانهای دو فازی مورد بررسی قرار گرفته است. در ادامه این فصل ناپایداری کلوین- هلمهلتز توضیح داده شده است و مروری کلی بر تحقیقات انجام شده در زمینه جریانهای دو فازی و نیز تحقیقات انجام شده در کشور صورت گرفته است.

در فصل سوم، روش عددی طیفی و برخی توابع مورد استفاده در این روش معرفی شده است. در فصل چهارم، مساله اصلی طرح شده و الگوریتم حل معرفی شده است. در این فصل هندسه مسئله، معادلات حاکم و روش حل عددی به کار گرفته شده برای شبیه سازی جریان دوفازی لایه ای ارائه شده- اند.

در فصل پنجم، نتایج بدست آمده از حلهای عددی ارائه شده است. در این فصل تأثیر پارامترهای مختلف روی این نوع جریانها مورد بررسی قرار گرفته و در نهایت جمع بندی نهایی انجام گرفته است.

فصل دوم

مرواری بر جریانهای دوفازی و پیشینه تحقیق

فصل ۲ - موردی بر جریانهای دوفازی و پیشینه تحقیق

۱-۱-۲ - موردی بر جریانهای دوفازی

به طور کلی منظور از فاز^۱ ، یکی از حالت‌های ساده ماده (جامد، مایع و گاز) می‌باشد. و جریان چند فازی، به معنی جریان همزمان چند فاز در کنار هم می‌باشد که این فازها اثر متقابلی بر روی یکدیگر دارند. جریان دوفازی، ساده ترین نوع جریان چند فازی می‌باشد که سه ترکیب مختلف فازی برای آن وجود دارد: گاز- مایع ، مایع- جامد و گاز- جامد.

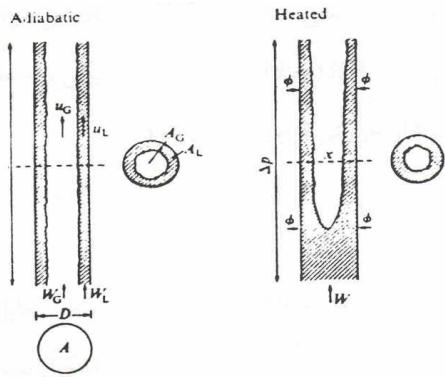
حالت مورد نظر ما دراینجا، ترکیب گاز- مایع (بخار - مایع) است. این حالت خود می‌تواند ترکیب‌های مختلفی داشته باشد؛ حباب‌های گاز در یک مایع، مانند نوشابه گاز دار (bubbly flow)، ریزش متناوب آب از یک بطری(slug flow) و غیره که در محیط اطراف ما دیده می‌شوند؛ به علاوه در زمینه‌های صنعتی نیز به کرات با پدیده دو فازی مواجه می‌شویم، در بویلرها (دیگهای بخار)، برجهای تقطیر پالایشگاه‌ها، موتورهای احتراق داخلی و غیره. بنابراین می‌توان گفت جریان دو فازی یکی از جنبه‌های اساسی صنعت امروز است.

۱-۱-۳ - متغیرهای مهم مورد استفاده در جریانهای دوفازی

چند نمونه از متغیرهای اصلی جریان دوفازی در شکل(۲-۱) مشاهده می‌شوند. در این شکل جریان دوفازی گاز- مایع که جهت جریان رو به بالاست رسم شده است. این شکل، هم جریان آدیاباتیک و هم جریان گرم شونده را نشان می‌دهد. جریان فازها را یک‌بعدی در نظر گرفته و فرض شده است که در حالت آدیاباتیک، مایع با دبی جرمی W_L و چگالی ρ_L ، و گاز با دبی جرمی W_G و چگالی ρ_G ، در لوله‌ای به طول L و به قطر D و سطح مقطع A جریان دارند. همچنین مساحت فاز مایع در هر مقطع A_L و مساحت فاز گاز A_G می‌باشد. ضمناً فرض می‌کنیم جریان به حالت تعادل رسیده است و سرعت متوسط فاز مایع u_L و سرعت متوسط فاز گاز u_G ، در طول لوله ثابت باقی می‌مانند.

حال در ادامه، متغیرهای نشان داده شده در شکل(۲-۱) و برخی متغیرهای دیگر معرفی می‌شوند.

^۱- Phase

$$\alpha = \frac{A_G}{A} = 1 / \left(1 + \frac{W_L \rho_G u_G}{W_G \rho_L u_L} \right) \quad \alpha = \frac{A_G}{A} = 1 / \left(1 + \left(\frac{1-X}{X} \right) \frac{\rho_G u_G}{\rho_L u_L} \right)$$

$$Slip Ratio = \frac{u_G}{u_L} \qquad \qquad X = \frac{W_G}{W}, \quad G = \frac{W}{A}$$

شکل ۲-۱: برخی از متغیرهای مهم جریان دوفازی [۱]

۱- کسر حجمی^۱: در حالت کلی کسر حجمی در جریانهای دوفازی عبارت است از نسبت حجم یا سطح اشغال شده توسط فاز گاز در یک مقطع لوله یا کanal به کل حجم یا سطح آن مقطع، از این رو کسر حجمی، کسر فضای خالی نیز ترجمه می‌شود. کسر حجمی یا کسر فضای خالی برای فاز گاز به شکل زیر تعریف می‌شود:

$$\alpha_G = \frac{A_G}{A} = \frac{1}{\left(1 + \frac{W_L \rho_G u_G}{W_G \rho_L u_L} \right)} \quad (1-2)$$

کسر حجمی برای فاز مایع که به آن کسر فضای اشغال شده^۲ نیز گفته می‌شود، به صورت زیر تعریف می‌شود:

$$\alpha_L = 1 - \alpha_G = \frac{A_L}{A} = \frac{1}{\left(1 + \frac{W_G \rho_L u_L}{W_L \rho_G u_G} \right)} \quad (2-2)$$

۲- نسبت لغزش^۳: نسبت سرعت فاز گاز به سرعت فاز مایع را نسبت لغزش می‌نامند. نسبت لغزش مانند کسر حجمی به پارامترهای جریان و خواص سیالها بستگی دارد که به صورت زیر تعریف می‌شود:

¹- Void Fraction

²- Volumetric Fraction

³- Slip Ratio

$$S = \frac{u_G}{u_L} \quad (3-2)$$

۳- سرعت ظاهري^۱: بسياری از روابط تجربی موجود در جريانهای دوفازی بر اساس يک متغير به نام سرعت ظاهري می‌باشند. سرعت ظاهري هر فاز عبارت است از سرعت فاز، هنگامی که آن فاز به تنهاي در کل لوله يا کanal حرکت کند. بنابر اين بدويهی است که سرعت ظاهري هر فاز، از سرعت واقعی آن کمتر خواهد بود. در حقیقت، سرعتهای ظاهري فازها، معیاري از دبی گذرنده هر کدام از آنها از لوله يا کanal می‌باشند. اين سرعتها برای مایع و گاز به ترتیب با u_{SL} و u_{SG} نشان داده می‌شوند که به صورت زیر تعریف می‌شوند:

$$u_{SL} = \alpha_L u_L \quad (4-2)$$

$$u_{SG} = \alpha_G u_G \quad (5-2)$$

۴- سرعت لغزش: سرعت لغزش بین دو فاز، u_s ، عبارت است از اختلاف سرعتهای دو فاز که با رابطه زیر تعیین می‌شوند:

$$u_{SL} = u_G - u_L \quad (6-2)$$

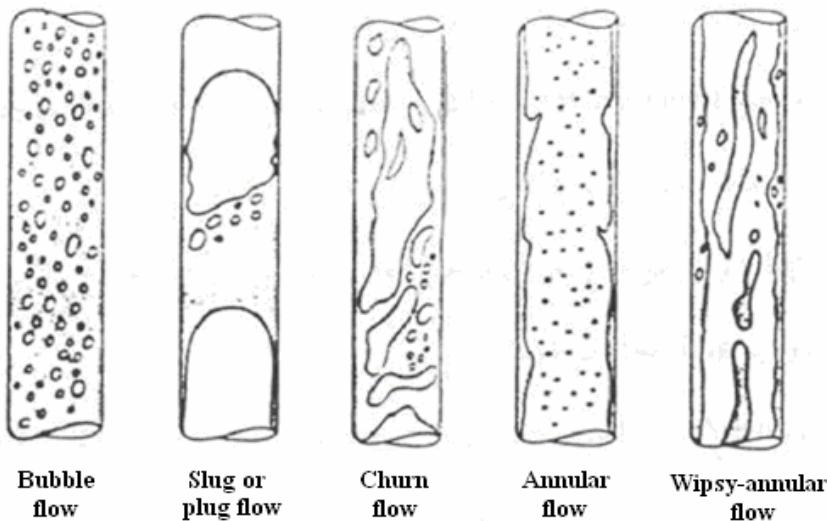
۵- فشار: متغير دیگری که باید تعریف شود فشار(P) می‌باشد. افت فشار کلی در طول لوله و گرادیان فشار محلی به صورت $\frac{\partial P}{\partial X}$ نشان داده می‌شوند. در حالت آدیباتیک، اختلاف فشار ناشی از HEAD (اختلاف ارتفاع) هیدرولیکی و اصطکاک است؛ برای حالت غیر آدیباتیک اثرات شار حرارتی نیز باید اعمال شود.

۲-۱-۲ - الگوهای جریان:

قبل از آغاز این بخش بایستی به این نکته اشاره کرد که از این به بعد، در هر بخش از این پایان‌نامه که صحبت از جریان دوفازی شود، منظور جریان دوفازی گاز- مایع می‌باشد. همانطور که در بخش قبل تا حدودی اشاره شد، مهمترین عاملی که موجب شکل‌گیری رژیمهای مختلف جریان دو فازی می‌شود، نحوه توزیع و شکل سطح مشترک بین دو فاز است. سطح مشترک بین دوفاز می‌تواند شکلهای

¹- Superficial Velocity

بسیار متنوعی به خود بگیرد که به دلیل وجود کشش سطحی^۱ در بین دو فاز عموماً منحنی شکل می‌باشند که از آن جمله می‌توان به شکلهای قطره‌ای یا حبابی اشاره کرد که در نیروگاههای حرارتی به وفور با آنها مواجه هستیم (بویلرها و کندانسورها). تحت تأثیر عواملی از قبیل موقعیت و شکل هندسی خطوط لوله و تغییرات شدت جریان فازها و شار حرارتی وارد بر دیواره لوله که موجب تغییر فاز می‌شود، شکل سطوح مشترک دو فاز تغییر می‌یابد که در نتیجه آن شاهد رژیمهای مختلف جریان دوفازی در داخل لوله و نظایر آن خواهیم بود. با توجه به این موضوع، جریانهای دو فازی می‌توانند به طور ساده از نظر سطح حایل دسته بندی شوند که این دسته بندی را رژیم جریان یا الگوی جریان^۲ می‌نامند. گرچه این نوع دسته بندی به تحلیل جریان دو فازی کمک بسیار زیادی می‌کند اما هنوز یک دسته بندی کیفی است و از این جهت تعداد بسیار زیادی رژیم‌های مختلف جریان دو فازی با نام‌های گوناگون تعریف شده‌اند. به طور مثال یک دسته بندی برای جریان‌های دو فازی در لوله‌های عمودی به صورت زیر ارائه شده است (شکل ۲-۲) [۱].

شکل ۲-۲: نمایش الگوهای جریان در لوله‌های عمودی [۱]

۱- جریان حبابی:

¹- Surface Tension

²-Flow Pattern

³-Bubble Flow

در این نوع رژیم جریان فاز مایع به صورت پیوسته و فاز گاز به صورت پراکنده درون مایع به طرف بالا حرکت می کنند.

۲ - جریان لخته ای^۱:

با افزایش حجم حباب های پخش شده در جریان حبابی، حباب ها با یکدیگر جمع شده و یک حباب بزرگ ایجاد می کنند که قطر آن برابر قطر لوله می شود، در این حالت، جریان Slug نامیده می شود و شکل حباب نیز گلوله ای است.

۳ - جریان کف آلود یا انتقالی^۲:

با افزایش دبی گاز، سرعت ایجاد حبابها در جریان لخته ای نیز افزایش می باید و نهایتاً، ترکیدن این حباب ها باعث ایجاد یک جریان پایدار می شود که مایع را در لوله به جلو عقب می راند و از این جهت به آن جریان Churn (به جلو و عقب راندن) گفته می شود.

۴ - جریان حلقوی^۳:

در این نوع رژیم، مایع مانند یک فیلم در دیواره لوله جریان می یابد و گاز در مرکز لوله جریان می یابد و عموماً قطرات کوچک مایع وارد فاز گاز می شوند.

۵ - جریان حلقوی- بسته ای^۴:

با افزایش دبی مایع، تمرکز ذرات مایع درون فاز گاز در جریان حلقوی افزایش می یابد تا جائیکه یک بسته بزرگ در داخل فاز گاز ایجاد می شود. این رژیم جریان ویژه جریان های پر سرعت است.

دسته بندی در جریان های افقی به خاطر حضور نیروی ثقل تا حدودی متفاوت است زیرا به خاطر چگالی بیشتر مایع، همواره گاز در قسمت بالای لوله و مایع در زیر آن قرار می گیرد. برای این حالت، دسته بندی شکل (۲-۳) ارائه شده است [۱].

¹-Slug Flow

²-Churn Flow

³-Annular Flow

⁴-Wispy-Annular Flow